

Puchmajerova 1
Moravská Ostrava
tel.: 558 959 111
redova@mfdnes.cz

Předplatné
a distribuce: 225 555 522
Inzerce: 558 959 317

Moravskoslezský kraj

Vzhůru do tmy za hvězdami, zvou astronomové

Vzdálené hvězdné ostrovy, Mléčnou dráhu, zodiakální světlo i polární záři. To vše lze spatřit v Beskydech. O krásách hlubokého vesmíru si tam s návštěvníky povídají ostravští astronomové.

Galaxie M31 v Andromedě
Foto: archiv Tomáše Hynka

Petra Bartíková
redaktorka MF DNES

BESKYDY „Říkal jsem tedy pět set milionů...“

„Milionů čeho?“
„Milionů věcíček, co je vidíme někdy na obloze.“

„Much?“
„Ale ne, věcíček, které se třpytí.“

„Včel?“
„Ale kdež. Zlatých věcíček, o kterých sní lenoši.“

„Aha, hvězdi!“
Kdo by neznal rozmluvu Malého prince s podnikatelem, kterého potkal na čtvrté planetě. Hvězdy, ty měl Malý princ moc rád, a tak je téměř jisté, že by se mu líbilo v Beskydech na Gruni, kde je tma skoro jako v pytlí a na nebi tisíce hvězd.

„Obvykle se uvádí, že ve městě

jsme schopni vidět několik desítek, maximálně sto nebo dvě stovky hvězd. Ale na horách, kde je světelné znečištění oblohy minimální, můžeme vidět i dva tisíce hvězd,“ říká amatérský astronom a astrofotograf Tomáš Hynek z Ostravy.

Astronomii se věnuje od patnácti let, dvacet roků pracoval jako průvodce v ostravské hvězdárně, nyní se snaží zprostředkovat své zkušenosti ostatním.

V areálu chaty Švarná Hanka, kde noční oblohu vůbec nejméně v Česku narušuje umělé osvětlení, pořádá spolu s několika dalšími kolegy večerní prohlídky hvězdné oblohy.

Pozorovatele seznamuje s tajemstvím dalekých galaxií i blízkých planet a jejich měsíců. Díky astronomickému dalekohledu se tu můžete podívat i na měsíční povrch, který je posetý krátery, měsíčními horami a moři, přitom se zaposlouchá-

te do starých mýtů a bájí, které doprovázejí souhvězdí noční oblohy.

Večery pod hvězdami začínají po setmění. „Návštěvníky nejdříve seznamujeme s dalekohledem a vysvětlujeme jim, jak funguje. Lasery ukázkou potom na obloze ukazujeme souhvězdí, která jsou typická pro dané roční období. Na jaře jsou to souhvězdí Lva, Panny, Pastýře, přímo nad hlavami vidíme souhvězdí Velká medvědice. Na tmavé a čisté bezměsíčné obloze lze vidět dvojhvězdy, vícenásobné hvězdné systémy, hvězdokupy, mlhoviny, galaxie, které jsou kvůli předsvětlení obloze v městských hvězdárnách již téměř neviditelné,“ popisuje Tomáš Hynek.

Z planet je na jaře nejlépe viditelný Jupiter, na němž můžete dalekohledem obdivovat jeho světlé i tmavé oblačné pásy, a také největší měsíce Io, Europu, Ganymeda a Kalista, které kolem planety obíhají.

„Hned zvečera je vidět planeta Venuse, která se k nám přibližuje a postupně se mění do tvaru srpku, podobně jako je to u našeho Měsíce,“ vypráví Hynek.

Na jaře a na podzim je také velice dobře vidět zodiakální světlo, což je mlhavý, stříbrný pás podobný Mléčné dráze, ovšem s tím rozdílem, že zodiakální světlo je viditelné pouze v těch oblastech, kde je tmavá a čistá obloha.

Pozorování v Beskydech Na horách, kde je světelné znečištění oblohy minimální, lze vidět i dva tisíce hvězd. Pozorování noční oblohy se konají na Gruni. Ilustrační foto: Tomáš Hynek

„Zodiakální světlo je rozptýlené na prachových částicích, které se pohybují v rovině oběhu planet. Prach je nasvícený Sluncem a my ho můžeme vidět pouze z těch míst, kde je opravdu tma,“ vysvětluje astronom.

Některým nadšencům se letos

v březnu podařilo na Gruni vyfotit dokonce i polární záři, v Česku to velice vzácný úkaz.

„Viditelnost polární záře je závislá na aktivitě Slunce a na tom, zda proud nabitých částic vyvržený ze Slunce doletí k Zemi a zasáhne ji tím správným způsobem. Březno-

vou polární záři viděli i lidé v Rakousku,“ podotýká Hynek.

Večery pod hvězdami začínají v červnu přibližně ve 22 hodin. Přesný čas je vždy uveden na webu či na Facebooku. Pozorování večerní oblohy trvá zpravidla dvě hodiny, vážní zájemci mohou zůstat i déle.

Na Colours of Ostrava bude už podruhé znít také poezie

Host ze Slovenska Poetickou scénu na festivalu Colours of Ostrava zpestří vystoupení slovenské básničky Miroslavy Ábelové. Foto: Richard Lutzbauer

OSTRAVA Ani letos nebude chybět na Colours of Ostrava básnická scéna. Letos přivítá držitelky literárních cen, Science slam i poezii Lawrence Ferlinghettiho.

„Colours jedna báseň“ - to si již podruhé budou moci říci návštěvníci hudebního festivalu Colours of Ostrava, který se uskuteční od 16. do 19. července v Dolní oblasti Vítkovice. Po úspěšném debutu v minulém roce i letos festival obohatí básnická scéna MF DNES Poetry stage s řadou básnických a hudebně-poetických projektů.

Díky loňskému velkému zájmu diváků bude program rozšířen o půlnoční vystoupení, návštěvníci se také budou moci zapojit do diskuse na téma „živá poezie“ a zažít neob-

vyklé performance či projekty, které vznikají pouze pro tuto poetickou scénu. „Zásadní je pro mě pestrost a různorodost v přístupu k interpretaci poezie i jejím propojení s hudbou nebo divadlem,“ říká na úvod dramaturgyně básnické scény Blanka Fišerová.

O „živé poezii“ budou diskutovat básníci-nakladatelé Dan Jedlička a Jan Těsnohlídek ml., básníci-publicisté jako Jonáš Zbořil nebo propagátoři alternativních způsobů šíření básní, například Ondřej Kobza, iniciátor Poeziomatu. Do debaty samozřejmě budou zapojeni i diváci.

Novinkou letošního roku je výjimečná forma Science slamu, v němž studenti Masarykovy univerzity netradičně, vtipně a alterna-

tivně popularizují vědu. Ke slovu i notám se dostane Jazzová poezie Lawrence Ferlinghettiho, projekt ostravského herce Vladimíra Poláka nebo hudebně-poetická smršť Vítrhol.

Poetická scéna letos přivítá také například Olgu Stehlíkovou, letošní držitelku ceny Magnesia Litera. Ze Slovenska mimo jiných přivezou inspiraci básničky Lucia Bizarretová, Lucia Kramárová a Miroslava Ábelová.

Součástí Poetické scény je Mobilní knihovnička, návštěvníci mohou přinést už nepotřebnou knihu a vyměnit ji za titul, který je zajímavý. V rámci areálu bude po celou dobu probíhat Guerilla Poetring - (bá)snění ve veřejném prostoru. (ob)

INZERCE

KNIŽNÍ HODY

Čím více KNIH nakoupíš,
tím větší SLEVOU máš!

KUP JEDNU,
NA DRUHOU
MÁŠ SLEVOU
30%

NEBO

KUP DVĚ,
NA TŘETÍ
MÁŠ SLEVOU
50%

KUP TŘI,
NA ČTVRTOU
MÁŠ SLEVOU
70%

NEBO

KUP ČTYŘI
A PÁTOU MÁŠ
ZDARMA

Akcce nelze kombinovat vzájemně ani s jinými slevami či akcemi. Sleva se vztahuje vždy na nejlevnější knihu v rámci jednoho nákupu realizovaného v Domě knihy KNIHCENTRUM Ostrava nejpozději do 30. 6. 2015.

KNIHCENTRUM.CZ
Dům knihy Ostrava

nejlepší místo pro nákup knih na Ostravsku